

Chroch sé a chuid lámha amach roimhe agus lig cead dá anam féin a chorp a fhágáil, mar a bhí déanta aige na céadta uair cheana. Is mar seo a bhíodh a chuid draíochta fíor éifeachtach. Rinne a anam a bhealach chuig an mbaile.

Bhí sé dofheicthe. Shiúil sé isteach chuig lár an bhaile. Bhí Séama díreach ar a bhealach amach trí gheataí an phálais. Thug Bás faoi. Thriail sé anam Shéama a shú óna chorp. Rinne an t-anam iarracht é féin a chosaint.

Thit corp Shéama ina laige. Rith slua daoine chun cabhrú leis. Rinne Bás iarracht mhór amháin eile an t-anam a shú amach. Phléasc an ghrian agus clúdaíodh an spéir le tine olc Ífrinn. Bhuail splanc ghorm tintrí corp Shéama agus d'fhág a anam é.

"Agus ó shin i leith sciobann Bás anam ón Saol nuair is mian leis, tugann ar ais chun a phluaise é agus an t-olc agus an brón ag fás ina chroí i gcónaí"

Bhí súile Choilm leáite le hiontas. Chaith Seánín siar blogam deiridh a phionta Guinness agus d'éirigh sé óna shuíochán. "Slán agat anois, a mhac agus ná hiniis an scéal sin d'éinne, an dtuigeann tú?"

"Ó tuigim" arsa Colm agus é fós leath faoi dhraíocht ag scéalaíocht Sheánín. "Ní bheidh deoch eile agat an mbeidh?"

"Ó ní bheidh" arsa Seánín agus é ar a

An Cheathrú Rua

Gearóidín de Bhailís

Is mise An Cheathrú Rua

Tá mé anseo,

Bíonn daoine mo ghortú, ag seasamh orm

Mo phlúchadh lena gcuid páipéar,

Bíonn mé báite ag an bhfarraige

Bíonn mé bodhraithe ag na scéalta

Bíonn an oiread meáchain orm ag na tithe

Ach tá mé anseo!

Le mo ghleannta beaga,

Mo chrainnte áilne,

Ainmhithe deasa i mo chuid gruaige.

Dia dhaoibh, tá mé anseo.

bhealach amach an doras. Chomh luath is a bhí an doras dúnta tharraing Seánín vallait Choilm óna phóca.

"Ba phléisiúr do chuid comhludair" ar sé leis féin agus é ag gáire. ■

Oíche

Tracey Ní Chonghaile

Réalta sa spéir

ag scalladh anuas

ar an uisce,

an bóthar cosúil le gloine.

Tá na réalta ar nós coinneal

lasta sa spéir

scaipthe ar phluid dubh,

gan deireadh ar bith.

Tá an féar fuar fliuch

agus tá gach rud ciúin,

gan aon ghaoth,

gan aon teas.

Oíche álainn,

oíche dheas.

Báisteach 's Gaoth

le Diarmaid Ó Ceallaigh

Oíche dhubh dhorchá,

Báisteach 's gaoth,

Tá fear gan beocht

Ar an mbóthar ag luí.

I lochán bheag dhearg

A cheann ag snámh,

Sileann a shaol

Ar an mbóthar go mall.

Tháing críoch leis an ngaoth,

Stop an bháisteach;

Ach i mo chroí

Go deo beidh siad sáite.

M'Athair

le Beartla de Búrca

Thosaigh sé nuair a bhí mé beagnach cúig. Fuair m'athair bás. Nó sin a chuala mé ag an am. Ní raibh mórán eolais agam faoi m'athair ag an am. Bhíodh mé sa leaba sular tháinig sé abhaile gach oíche, agus bhí sé imithe sular éirigh mé gach maidin.

D'imigh muid ar ais go dtí an phríomhchathair tar éis do m'athair bás a fháil.

"Bhí mé ag iarraidh a dhul ar ais go dtí an phríomhchathair ar feadh na mblianta" a dúirt mo mháthair nuair a chuir mé an cheist uirthi cén fáth. "Ach bhí orm fanacht le d'athair go dtí go bhfuair sé bás."

"Cén bealach a bhfuair sé bás?" an cheist a bhí agamsa. Ach ní raibh mo mháthair sásta tuilleadh cainte a dhéanamh faoi m'athair ag an am sin. Ní raibh sí sásta caint faoi ag aon am nuair a bhí mise ann.

Bhí go leor airgid ag mo mháthair nuair a bhí mé ag fás aníos. Bhí mé in ann an bheatha ab fhearr sa phríomhchathair a ithe. Bhí mé in ann dul go dtí na scoileanna is fearr. Ach fós bhí rud éigin nach raibh ceart agus ní raibh mé sásta sa bpríomhchathair mar gheall ar an rud sin. M'athair. Bhí mé ag iarraidh a fháil amach cén fáth nach raibh aon duine sásta labhairt liom faoi. An raibh sé tar éis rud an-dona a dhéanamh?

Cúpla mí tar éis di teacht ar ais go dtí an phríomhchathair, phós mo mháthair tiarna talún a raibh

go leor talún aige gar don phríomhchathair. Ní raibh sé sásta teacht agus fanacht sa phríomhchathair agus ní raibh mo mháthair sásta an phríomhchathair a fhágáil. Mar sin, ní fhaca siad mórán dá chéile. Ba chuma leis an tiarna. Ní raibh sé ag iarraidh mo mháthair a phósadh ach amháin go raibh sí ina cara maith ag an rí. Ag an am seo, ní cheapainn go raibh aon ghrá ag mo mháthair don tiarna. Fuair sé bás cúpla mí ina dhiaidh sin agus fuair mise an talamh ar fad.

Phós mo mháthair an rí Malbar cúpla mí tar éis don tiarna bás a fháil. D'imigh mé chun fanacht ar an talamh a bhí agam agus is ansin a chaith mé an chéad deich mbliana eile. Ach cé go raibh gach rud agam a bhí mé a iarraidh, ní raibh mé sásta. Bhí mé fós ag iarraidh a fháil amach faoi m'athair. D'imigh an t-am an-tapaidd orm agus bhí cúig bhliana eile imithe sula raibh mé in ann dul amach sa saol ag iarraidh a fháil amach faoi m'athair.

Bhí go leor airgid agam ón talamh agus d'úsáid mé é sin. Ní bhfuair mé amach tada.

Tar éis tamaill d'fhág mé an phríomhchathair agus d'imigh mé go dtí baile beag a bhí in aice leis an áit a raibh muid nuair a fuair m'athair bás. An baile Anness. Ach ní raibh mé in ann tada a fháil amach ansin. D'imigh mé abhaile agus cheap mé nach bhfaighinn aon ní amach. Ach ansin tháinig an seanfhear go dtí mé.

Ní lá deas a bhí ann an lá ar tháinig an seanfhear go dtí mé. Bhí sé ag báisteach taobh amuigh agus bhí mé sa seomra suite, i mo shuí in aice le tine bhreá ag ól uisce agus cé go raibh leabhar i mo lámh, ní raibh mé ag léamh. D'imigh mé chomh fada le doras an tseomra suite chun gloine eile uisce a fháil agus nuair a d'iompaigh mé ar ais chuig an tine bhí an seanfhear ina shuí in aice leis.

"Cé thusa agus céard atá tú a dhéanamh anseo?" a bhéic mé

D'iompaigh an seanfhear i mo threo go mall. Bhí sé fíorshean. Bhí trí scór bliain caite aige ar an saol seo má bhí lá. Thit an ghloine uisce as mo lámh agus rug mé ar shlat adhmaid a bhí in aice leis an doras.

"Cé tú féin?" a bhéic mé i nguth cruá. Bhí maide adhmaid aige féin. Maide siúil agus bhí sé gléasta go maith.

"An gceapann tú go mbeidh tú á iarraidh sin?" an cheist a chuir sé i nguth bog.

Cé tú féin?" a bhéic mé arís. Thosaigh sé ag gáire.

"Tá tú ag iarraidh a fháil amach, nach bhfuil?" a dúirt sé. D'iompaigh sé ar ais chuig an tine. Chaith sé tamall fada gan tada a rá agus ansin dúirt "Is mise an Draíodóir Bán". Stop sé sin mé.

"Céard is féidir liom déa.....?" a thosaigh mé.

"Tada"

"Cén fáth a bhfuil tú anseo mar sin?" an cheist a chuir mé. "Mura

bhfuil tú ag iarraidh orm rud éigin a dhéanamh dhuit?"

"Mar tá mé chun rud a dhéanamh duit" a dúirt sé go bog. "Tá mé chun inseacht duit an bealach chun d'athair a fháil"

"Cén fáth?" Ní raibh mé in ann mé féin a stopadh.

"Mar tá mé chun trí chéad píosa óir a fháil ar an scéal" a dúirt sé. D'imigh mé agus fuair mé an t-airgead agus thug mé dó é.

"Tá ort dul go dtí an baile Aness" a dúirt sé agus ansin stop sé. "Bhfuil tú cinnte go bhfuil tú réidh chun é seo a fháil amach?"

"Tá" a dúirt mé.

"Tá ort dul ag caint le fear i mbaile Anness" a dúirt sé. "Tony Grimes is ainm don fear. Is seanchara le d'athair Tony é. Bhí sé ann nuair a fuair d'athair bás ach níor lig mé dó labhairt leat faoi go mbeadh tú réidh. Go n-éirí an t-ádh leat."

D'imigh mé go baile Aness go tapaidh agus d'aimsigh mé Tony Grimes. Fear mór cumhachtach a bhí i Tony Grimes. Ní raibh ach cos amháin air agus bhí sé ag obair go crua nuair a tháinig mé isteach. Ag déanamh maide siúil.

"Cé tú féin?" an cheist a chuir sé orm nuair a tháinig mé isteach.

"Mise mac le Peadar Smith" a dúirt mé. "Chuir an draíodóir bán anseo mé chun a fháil amach céard a tharla do m'athair."

"D'athair" a dúirt sé i nguth bog. Guth an-bhog agus thuig mé go raibh sé ag caint leis féin. "D'athair" a dúirt sé leis féin arís. "Peadar Smith, mo sheanchara. Tá tú ag iarraidh fáil amach céard a tharla dó?"

"Tá" a dúirt mé. "Is fear maith a bhí i d'athair." a dúirt sé. "Bhí sé ard ar nós mé féin

agus níor bhris sé a fhocal riamh. Fear maith a bhí i d'athair le bheith leat agus tú ag troid. Ní raibh sé sásta aon chara a fhágáil agus iad ag troid in éineacht. Sin an slí bheatha a bhí ag d'athair. Saighdiúir a bhí ann.

"Fuair sé bás i gcath mar sin" a dúirt mé go tapaidh.

"Ní i gcath a fuair d'athair bás. Chaill sé a lámh chlé agus rinne an draíodóir bán lámh nua dó. Ach nuair a bhí tusa thart ar dhá bhliain d'aois bhí cogadh ann idir an tiarna Malbar atá anois ann agus an rí a bhí ann ansin, an Rí Vincor. Bhí ansin, agus fós tá grá ag do mháthair don Rí Malbar. Ach ba shaighdiúir a bhí i d'athair agus cé go raibh an cogadh caillte ní raibh Peadar sásta. Bhí sé chun arm eile, arm mór, a chur le chéile agus dul amach ag troid arís. Ach bhí grá ag do mháthair don tiarna a bhí tar éis rí a dhéanamh de féin, an rí Malbar, agus an oíche sin, an oíche sula raibh d'athair chun an t-arm a bhí curtha le chéile aige a úsáid chun fórsaí Malbar a ionsaí, mharaigh sí é.

"Mharaigh mo mháthair m'athair?" a bhéic mé.

"Sin a dúirt mé" a dúirt Tony. "Bhí mé chun fáil réidh le do mháthair ach níor lig an draíodóir bán cead dom é a dhéanamh. Dúirt sé go raibh do mháthair ag teastáil. Nuair nach raibh d'athair ann chun a bheith i gceannas ar an ionsaí, thit an t-arm as a chéile.

D'fhág mé Tony go gairid ina dhiaidh sin agus fearg mór ag teacht orm. D'imigh mé ar ais go dtí an phríomhchathair agus rith mé go dtí Caisleán an Rí. Isteach liom sa gcaisleán agus go dtí seomra mo mháthar.

"Bhfuil tú ceart go leor, a stór?" an cheist a chur sí chomh luath is

a bhí mé istigh an doras. Bhí fearg dearg ag teacht orm.

"Bhí mé ag caint le Tony Grines" a dúirt mé agus mé ag iarraidh an fhearg a choinneáil amach as mo ghuth.

"Cé hé Tony Grines?" a dúirt mo mháthair.

"Seanchara le m'athair" a dúirt mé agus mo ghuth lán le fearg.

"Agus céard a dúirt sé?" an cheist a bhí ag mo mháthair.

"Dúirt sé go bhfaca sé tusa ag marú m'athar" a bhéic mé.

"Níl sé sin fíor" a bhéic mo mháthair go tapaidh. Ró-thapaidh. "Cén fáth a maródh mé m'fhear céile?"

"Mar gheall go raibh grá agat d'fhear eile" a bhéic mé. Bhí an rí Malbar tar éis teacht isteach ag iarraidh a fháil amach cén fáth a raibh mé ag béiceadh.

"Dúirt sé gur mharaigh mé Peadar" a bhéic mo mháthair. Tharraing an rí Malbar amach claíomh.

"Nach cuma" a dúirt sé.

"Tá sé fíor mar sin" a bhéic mé.

"Tá" agus tháinig sé leis an gclaíomh. Bhí torann mór ann agus bhí an seomra lán le solas glas. Tar éis tamaill, d'imigh an solas ar fad agus chonaic mé go raibh an rí ar an urlár. D'iompaign mé timpeall go tapaidh. Bhí an Draíodóir Bán ansin agus bhí a lámh lán le solas glas.

"Déan an rud atá tú ag iarraidh a dhéanamh léi" a dúirt sé agus d'imigh sé.

"Tá brón orm." Bhí mo mháthair ag caoineadh. Thosaigh mé ag gáire ach ní gáire deas a bhí ann.

Úrscéal gearr

Déanfaidh sin an gnó

Amach
Alan Titley

Úrscéal do dhéagóirí óga ó dhuine d'údair mhóra na Gaeilge. Mar is dual dó tá idir ghreann, eachtraíocht, uafás agus ghealtachas le fáil sa scéal seo a mbainfidh idir óg agus aosta ardtaitneamh as.

Téacsleabhar

An Gnó: Saol Dinimiciúil

Cuid 2: Cúrsa Gnó na hArdteistiméireachta

Gregory O'Connor & John Roebuck

Is leagan Gaeilge é seo de Ich 241-426 de Business - A Dynamic World, a d'fhoilsigh CJ Fallon in 2001. Clúdaítear na téamaí seo a leanas ann: An Bhainistíocht, An Fhiontraíocht, An Gnó Idirnáisiúnta agus An Timpeallacht Idirnáisiúnta Trádála. Tá Gluais i mbun na leathanach sa leabhar seo. Tá Gluais chuimsitheach Gaeilge-Béarla i gcúl an leabhair freisin.

Tá súil againn Cuid 1 den leabhar seo a bheith ar fáil faoi thús na scoilbhliana in 2004.

Le ceannach i siopaí leabhar nó le hordú tríd an bpost uathu seo:

An Siopa Leabhar (01) 478 3814 ansiopaleabhar@eircom.net
An Ceathrú Póilí (028) 90 964181 acpoili@mail.portland.co.uk

© AN GÚM

CATALÓG AR FÁIL (01) 889 2800
angum@forasnagaeilge.ie

Foras na Gaeilge